

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств м. Києва і Київської
області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств м. Києва і Київської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Результати опитування підприємств м. Києва і Київської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти і надалі очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується зростання цін та посилення девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств регіону очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 18.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.7%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4% (графік 1). Найпесимістичніші очікування в підприємств торгівлі (баланс відповідей – «мінус» 34.2%), водночас респонденти підприємств енерго- та водопостачання прогнозують зростання обсягів виробництва;
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 54.1% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 54.4%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **високий рівень девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 90.2% респондентів (у попередньому кварталі – 84.7%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 11.1% (у III кварталі 2020 року – 9.9%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3%. Найвищі очікування в респондентів енерго- та водопостачання (баланс відповідей – 37.5%), водночас підприємства будівництва прогнозують погіршення фінансово-економічного стану;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції** вищими темпами: баланс відповідей – 19.3% (у попередньому кварталі – 13.7%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 7.1%. У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 6.5% (у попередньому кварталі – 9.2%). Видатки на виконання будівельних робіт дещо зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 2.2% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 4.9%). У цілому по Україні баланси відповідей – 3.8% та «мінус» 4.5% відповідно;
- **помірне зростання кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 3.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.5%). У цілому по Україні керівники підприємств прогнозують зменшення кількості працівників – «мінус» 9.9% (графік 4). Найвищі очікування у респондентів підприємств енерго- та водопостачання (баланс відповідей – 25.0%). Водночас підприємства будівництва продовжують прогнозувати скорочення кількості працівників;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства** високими темпами: баланси відповідей – 83.6% і 60.9% відповідно (у попередньому кварталі – 78.7% і 59.6% відповідно) (графік 6). Найвищі оцінки щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів підприємств переробної промисловості та будівництва (баланси відповідей – 84.0% та 80.0% відповідно). За оцінками 66.0% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатиме курс гривні до іноземних валют;
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 52.2% і 57.6% відповідно (у III кварталі 2020 року – 38.1% і 44.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежували нестабільна політична ситуація та недостатній попит (графік 5). Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив коливань курсу гривні щодо інших валют.

Підприємства області і надалі очікують **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планують брати кредити (39.9% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 10). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 11).

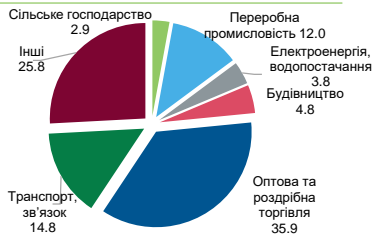
97.1% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

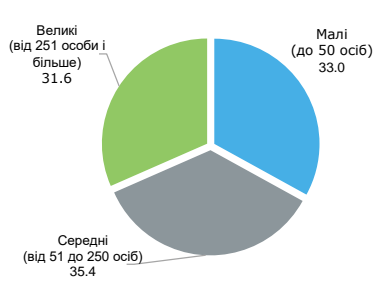
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 8.6% (у III кварталі 2020 року – 7.4%). Найвищі оцінки в респондентів сільського господарства, водночас оцінки керівників підприємств енерго- та водопостачання й будівництва залишаються негативними. У цілому по Україні фінансово-економічний стан поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 6.6% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 16.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 12.3% (у III кварталі 2020 року – 11.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

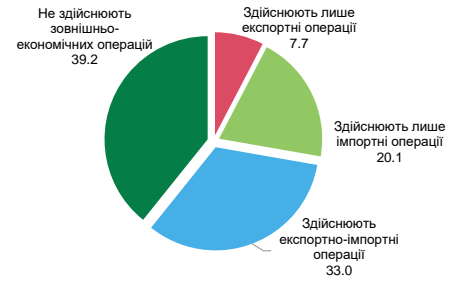
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

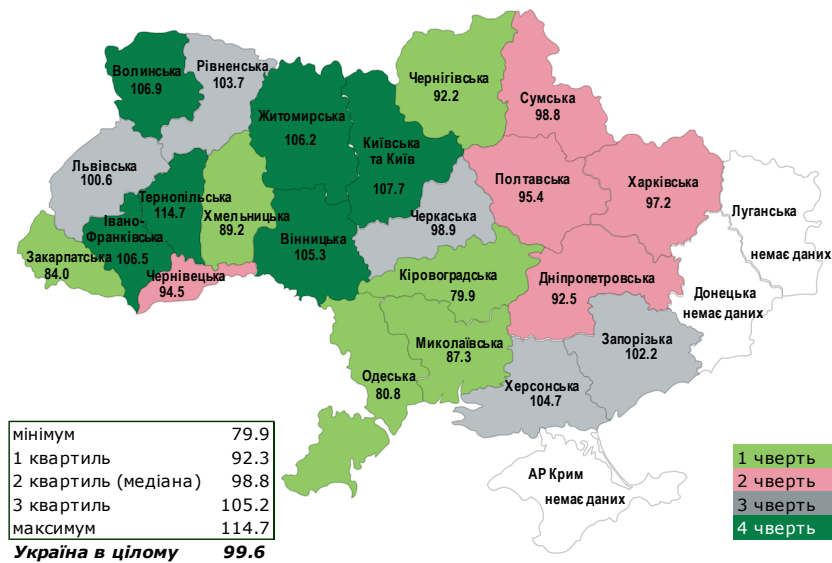

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04 листопада – 03 грудня 2020 року;
- опитано всього 209 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	25.7	23.4	-1.0	9.9	11.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	35.4	30.7	5.4	13.7	19.3
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	3.6	-3.3	-15.8	-4.9	-2.2
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	17.8	11.4	-9.2	9.2	6.5
кількості працівників	10.7	3.5	-17.3	-2.5	3.8

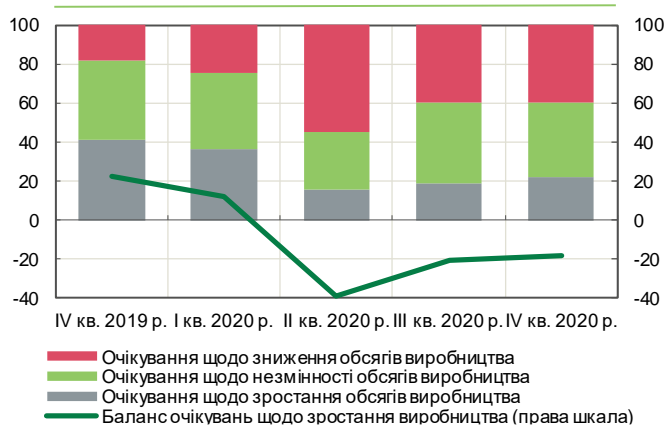
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

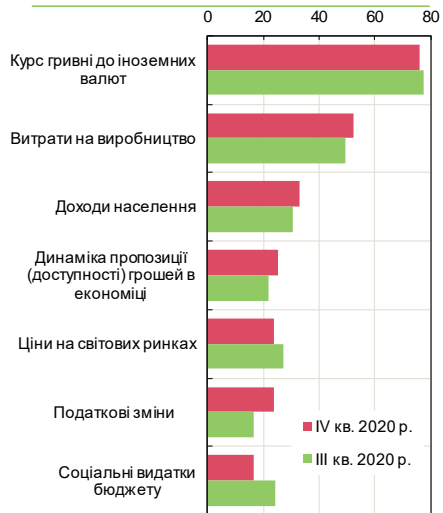
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

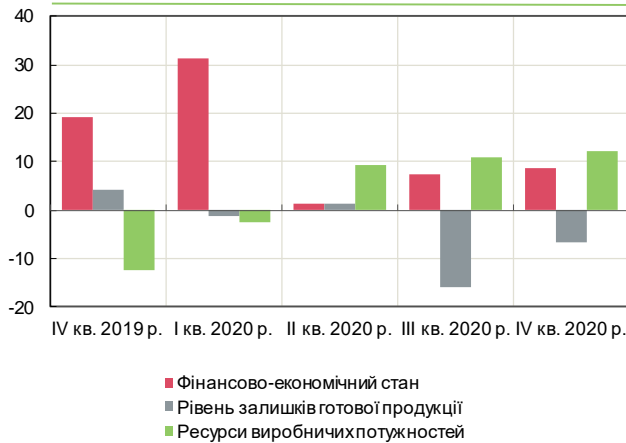
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

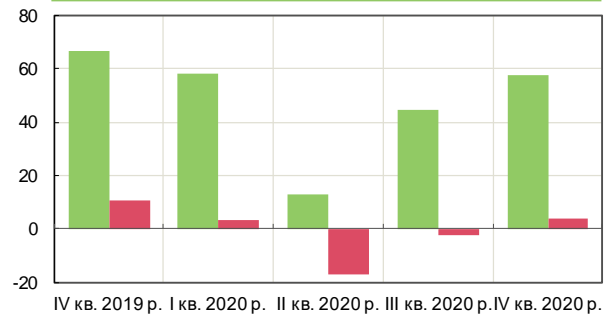
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

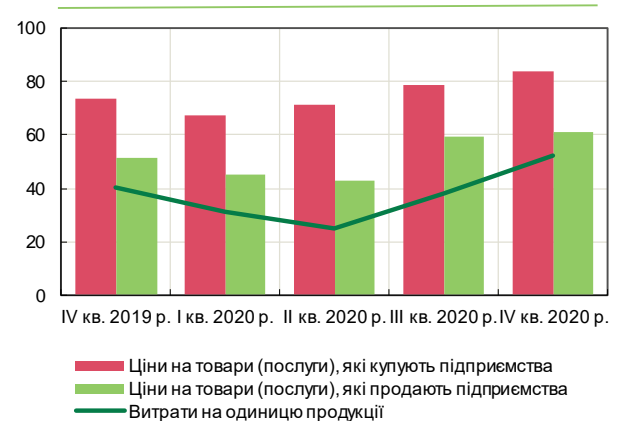
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

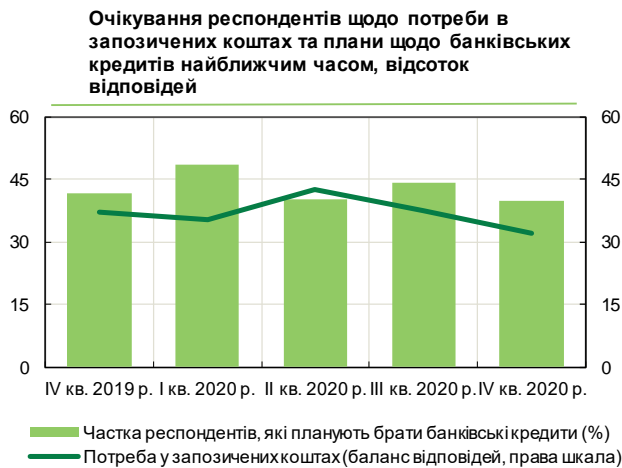
Графік 7

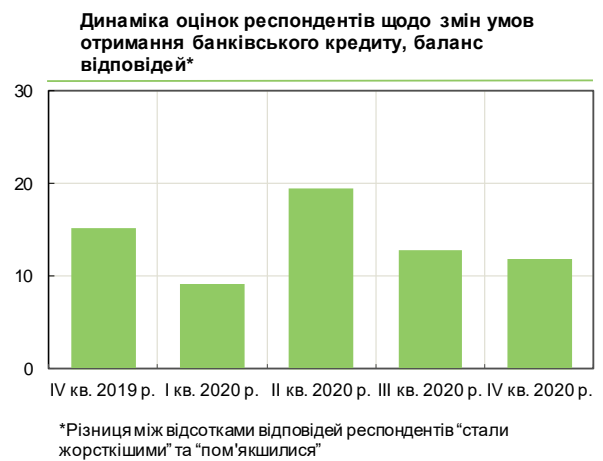
Графік 8

Графік 9

Графік 10

Графік 11

